EDUSKUNNAN MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE

Vieraslajilainsäädännön ja luonnonsuojelulain suhde

Ympäristöministeriö on maa- ja metsätalousvaliokunnalle 16.1.2019 antamassaan lausunnossa katsonut, että hallituksen esitykseen HE 286/2018 vp sisältyvä 2. lakiehdotus metsästyslain muuttamisesta johtaisi luonnonsuojelulain 37 §:n soveltamisalan muuttumiseen niin, että metsästyslaista poistettavista riistaeläimistä kuten supikoirasta ja minkistä tulisi luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuja.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että luonnonsuojelulain eliölajien suojelua koskevia säännöksiä sovelletaan lain voimassa olevan 37 §:n 1 momentin mukaan Suomessa ja Suomen talousvyöhykkeellä luonnonvaraisina esiintyviin eläin- ja kasvilajeihin. Kuitenkin myös sellaiset eläin- ja kasvilajit voivat esiintyä meillä luonnonvaraisina, joiden on todettu vahingoittavan luonnon monimuotoisuutta ja jotka on tällä perusteella säädetty haitallisiksi vieraslajeiksi joko unionin oikeudessa tai meillä kansallisesti valtioneuvoston asetuksella.

Ministeriö toteaa, että haitalliset vieraslajit eivät ole kuuluneet luonnonsuojelulain soveltamisalaan sen jälkeen, kun näitä lajeja koskeva erillinen sääntely eli EU:n vieraslajiasetus ja kansallinen vieraslajilaki tulivat voimaan 1.1.2016. Ministeriö toteaa myös, että luonnonsuojelulain 1 §:n mukaisesti lain yhtenä tarkoituksena on suojella Suomen luonnon monimuotoisuutta. Luonnonsuojelulain 37 §:ää ei ole oikeudellisesti mahdollista tulkita tämän tarkoituksen vastaisesti siten, että säännöksen nojalla suojeltaisiin myös luonnon monimuotoisuutta vahingoittavia haitallisia vieraslajeja.

Vaikka luonnonsuojelulain soveltamisala ja sen suhde vieraslajilainsäädäntöön on edellä sanotuin perustein yksiselitteinen, ministeriö katsoo, että oikeustilan tulisi käydä selvemmin ilmi myös lain säännöksistä. Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ovat neuvotelleet mahdollisista tavoista selventää sääntelyä sanotuilta osin. Ministeriöiden neuvottelun tuloksena maa- ja metsätalousministeriö esittää, että vieraslajilainsäädännön ja luonnonsuojelulain soveltamisaloja selvennettäisiin lisäämällä hallituksen esitykseen HE 286/2018 vp 3. lakiehdotus, jolla luonnonsuojelulain 37 §:ään lisättäisiin informatiivisena säännöksenä uusi 4 momentti seuraavasti:

3.

Laki

luonnonsuojelulain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään luonnonsuojelulain (1096/1996) 37 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 1069/2004, uusi 4 momentti seuraavasti:

37 §

Soveltamisala

— —

Haitallisista vieraslajeista säädetään haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1143/2014 sekä vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Hallituksen esityksen HE 286/2018 vp 1. lakiehdotukseen ei tällöin ole tarvetta lisätä ministeriön vastineessa 12.2.2019 esitettyä uutta 2 a §:ää. Hallituksen esityksen HE 286/2018 vp 1. lakiehdotuksen johtolause kuuluisi tällöin seuraavasti:

1.

Laki

vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 7, 8, 16 ja 21 § seuraavasti:

— —